

ΕΛΛΑΔΑ

Πορεία επίτευξης των στόχων της ΕΕ για την ανακύκλωση αποβλήτων έως το 2025

Η μετατροπή των αποβλήτων σε αξιοποιήσιμο πόρο είναι καίριας σημασίας για τη μετάβαση σε μια καθαρότερη, κλιματικά ουδέτερη και κυκλική οικονομία. Μέσω της επαναχρησιμοποίησης και της ανακύκλωσης δημιουργούνται θέσεις εργασίας σε τοπικό επίπεδο και ενισχύεται η καινοτομία, μετριάζονται οι πιέσεις που ασκούνται στους φυσικούς πόρους και μειώνονται οι εξαρτήσεις από εισαγόμενες πρώτες ύλες.

Η Επιτροπή δημοσίευσε μια έκθεση έγκαιρης προειδοποίησης σχετικά με την πρόοδο που έχουν σημειώσει τα κράτη μέλη ως προς την επίτευξη του στόχου της επαναχρησιμοποίησης και της ανακύκλωσης των αστικών αποβλήτων μέχρι το 2025, των στόχων ανακύκλωσης των απορριμμάτων συσκευασίας μέχρι το 2025, και του στόχου της μείωσης της υγειονομικής ταφής αστικών αποβλήτων μέχρι το 2035. Η επίτευξη αυτών των στόχων είναι θεμελιώδης για τη δημιουργία εύρυθμων αγορών ανακυκλωμένων υλικών στην ΕΕ.

ΚΥΡΙΑ ΠΟΡΙΣΜΑΤΑ

Η Ελλάδα κινδυνεύει να μην επιτύχει τους στόχους που έχουν τεθεί για το 2025 όσον αφορά την ανακύκλωση των αστικών αποβλήτων και του συνόλου των απορριμμάτων συσκευασίας. Ανησυχητική είναι επίσης η ελλιπής επίτευξη του στόχου της μείωσης της υγειονομικής ταφής των αστικών αποβλήτων που έχει οριστεί για το 2035.

2020:

Το ποσοστό ανακύκλωσης αστικών αποβλήτων ήταν 21%

21%

Ο στόχος της ΕΕ για το 2025 είναι >55%

55%

Το ποσοστό της υγειονομικής ταφής των αστικών αποβλήτων ήταν 77,7%

77,7%

Ο στόχος της ΕΕ για το 2035 είναι <10%

10%

2020:

Το ποσοστό της ανακύκλωσης απορριμμάτων συσκευασίας ήταν 60,1%

60,1%

Ο στόχος της ΕΕ για το 2025 είναι >65%

65%

Τα αριθμητικά στοιχεία για τα απορρίμματα συσκευασίας θα πρέπει να εξετάζονται με προσοχή, επειδή **ζητήματα που αφορούν την ποιότητα των δεδομένων** είναι πιθανό να οδηγήσουν σε υπερεκτίμηση του ποσοστού ανακύκλωσης.

Λαμβάνοντας υπόψη τις δράσεις οι οποίες έχουν υλοποιηθεί και τις προγραμματισμένες επενδύσεις, τα επόμενα έτη αναμένεται να σημειωθεί περαιτέρω πρόοδος. Ωστόσο, η Ελλάδα θα πρέπει να εντείνει σημαντικά τις προσπάθειές της, προκειμένου να επιτύχει όλους τους στόχους για το 2025.

ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ

Υψηλός βαθμός εξάρτησης από την υγειονομική ταφή και σημαντικά ποσοστά παράνομης εναπόθεσης.

Ανεπαρκής ικανότητα επεξεργασίας βιολογικών αποβλήτων, και χαμηλά ποσοστά επεξεργασίας βιολογικών αποβλήτων, μέσω της λιπασματοποίησης και της αναερόβιας χώνευσης.

Αναποτελεσματικές υπηρεσίες χωριστής συλλογής μη οικιακών αστικών αποβλήτων και βιολογικών αποβλήτων.

Πιθανότητα εφαρμογής αποτελεσματικότερων φορολογικών συντελεστών **για την υγειονομική ταφή.**

Βελτίωση της ποιότητας των δεδομένων, κυρίως όσον αφορά την παραγωγή απορριμμάτων συσκευασίας, για να διασφαλιστεί η σωστή εφαρμογή των διευρυμένων ευθυνών των παραγωγών.

ΚΥΡΙΕΣ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ

Υποστήριξη της προετοιμασίας για την επαναχρησιμοποίηση αστικών αποβλήτων και για την καθιέρωση συστημάτων επαναχρησιμοποίησης συσκευασιών.

Επέκταση της χωριστής συλλογής αποβλήτων σε όλα τα τμήματα του πληθυσμού, ειδικά στην περίπτωση των βιολογικών αποβλήτων, και βελτίωση της ευαισθητοποίησης των πολιτών ως προς τον διαχωρισμό των αποβλήτων και την πρόληψη της δημιουργίας τους. Υλοποίηση οικονομικών μέτρων, όπως η καθιέρωση συστημάτων πληρωμής κατά την απόρριψη και η αύξηση του φόρου υγειονομικής ταφής για την παροχή κινήτρων με στόχο τη χωριστή συλλογή στην πηγή και την ελαχιστοποίηση των αποβλήτων που αποτίθενται σε χώρους υγειονομικής ταφής.

Περαιτέρω ανάπτυξη των υποδομών επεξεργασίας αποβλήτων, ειδικότερα μέσω της αύξησης της ικανότητας επεξεργασίας βιολογικών αποβλήτων και της υποστήριξης της οικιακής λιπασματοποίησης, και δημιουργία συστημάτων διαχείρισης ποιότητας για προϊόντα λιπασματοποίησης/ζύμωσης που προέρχονται από βιολογικά απόβλητα.

Βελτίωση των συστημάτων διαχείρισης δεδομένων, ώστε να περιλαμβάνουν επαληθεύσιμα σύνολα δεδομένων που χαρακτηρίζονται από συνοχή, ειδικά για τα απορρίμματα συσκευασιών.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ ΟΡΘΗΣ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

- **Καθιέρωση φιλόδοξων εθνικών στόχων** – Η Ελλάδα έχει θέσει ως ⁽¹⁾ υποχρεωτικό **στόχο την απόθεση αποβλήτων σε χώρους υγειονομικής ταφής σε ποσοστό 10% έως το 2030.** Σύμφωνα με αυτόν τον φιλόδοξο στόχο, η επίτευξη αυτού του ποσοστού έως το 2035 στο πλαίσιο της επιδίωξης του στόχου της ΕΕ αναμένεται να είναι εφικτή, ενώ ορίζεται επίσης σαφής δέσμευση προς όλους τους σχετικούς φορείς.
- **Έργο LIFE ⁽²⁾ για την κυκλική οικονομία** – Αυτό το πανελλαδικής εμβέλειας έργο έχει ως στόχο να μειώσει τον όγκο των αστικών αποβλήτων που αποτίθενται σε χώρους υγειονομικής ταφής και να προωθήσει την πρόληψη της δημιουργίας αποβλήτων και την επαναχρησιμοποίησή τους. Στο πλαίσιο του έργου εγκαθίστανται κέντρα επαναχρησιμοποίησης σε τρία αστικά κέντρα, προωθείται και παρακολουθείται η πρόληψη της σπατάλης τροφίμων και διοργανώνονται εκδηλώσεις ευαισθητοποίησης.
- **Έργο Just Go Zero για την ανακύκλωση αποβλήτων και την πρόληψη της δημιουργίας τους ⁽³⁾** – Μέσα σε λιγότερο από ένα έτος από την έναρξη της υλοποίησης του έργου, τον Δεκέμβριο του 2021, ανακυκλώθηκε και λιπασματοποιήθηκε περισσότερο από **85% των τοπικών αστικών αποβλήτων.** Το έργο συνέβαλε στην ευαισθητοποίηση γύρω από τη σημασία της ορθής διαχείρισης των αποβλήτων.

- ▶ Η Επιτροπή στηρίζει τα κράτη μέλη, ώστε να βελτιώνουν τις επιδόσεις τους στη διαχείριση αποβλήτων, παρέχοντάς τους ευρωπαϊκά κονδύλια, τεχνική υποστήριξη, καθοδήγηση και άλλα μέσα.
- ▶ Η έκθεση έγκαιρης προειδοποίησης για την Ελλάδα είναι αποτέλεσμα αξιολόγησης όλων των κρατών μελών, η οποία πραγματοποιήθηκε από την Επιτροπή σύμφωνα με τους κανόνες της ΕΕ για τα απόβλητα βάσει μιας συνεργατικής και διαφανούς διαδικασίας στην οποία συμμετείχαν ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Περιβάλλοντος και οι εθνικές αρχές.
- ▶ Η αξιολόγηση ανέδειξε 18 κράτη μέλη, τα οποία κινδυνεύουν να μην επιτύχουν τον στόχο της προετοιμασίας για την επαναχρησιμοποίηση και την ανακύκλωση των αστικών αποβλήτων έως το 2025, 10 από τα οποία κινδυνεύουν επίσης να μην επιτύχουν τον στόχο της ανακύκλωσης του συνόλου των απορριμμάτων συσκευασίας έως το 2025. Οι εκθέσεις για όλα τα κράτη μέλη είναι διαθέσιμες στη διεύθυνση https://environment.ec.europa.eu/topics/waste-and-recycling/implementation-waste-framework-directive_en.

1 Πράξη Υπουργικού Συμβουλίου 39 (ΦΕΚ185 Α/2020) - Έγκριση του Εθνικού Σχεδίου Διαχείρισης Αποβλήτων, ΦΕΚ 185/Α/29-09-2020

2 https://webgate.ec.europa.eu/life/publicWebsite/index.cfm?fuseaction=search.dspPage&n_proj_id=7404

3 <https://www.justgozero.com/tilos-the-first-zero-waste-island/>

EU_ENV EUEnvironment OurPlanet_EU EU Environment and Climate EUEnvironment

Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 2023 © Ευρωπαϊκή Ένωση, 2023.

Η περαιτέρω χρήση επιτρέπεται εφόσον αναφέρεται η πηγή και δεν διαστρεβλώνεται το αρχικό νόημα ή μήνυμα του εγγράφου. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν φέρει ευθύνη για οποιαδήποτε συνέπεια προερχόμενη από την περαιτέρω χρήση της παρούσας έκδοσης. Η πολιτική για την περαιτέρω χρήση εγγράφων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής διέπεται από την [απόφαση 2011/833/ΕΕ της Επιτροπής της 12ης Δεκεμβρίου 2011, για την περαιτέρω χρήση εγγράφων της Επιτροπής \(ΕΕ L 330 της 14.12.2011, σ. 39\)](#).

PDF ISBN 978-92-76-99581-4 doi:10.2779/218973

KH-04-23-113-EL-N

Υπηρεσία Εκδόσεων
της Ευρωπαϊκής Ένωσης